

Leerkracht-leerlingrelaties in het primair onderwijs

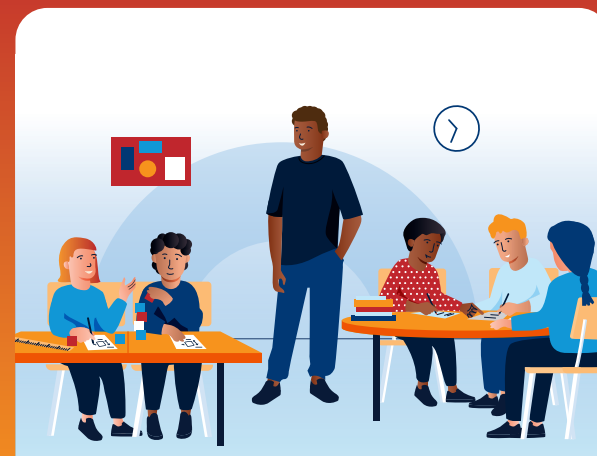
Positieve leerkracht-leerlingrelaties bevorderen de ontwikkeling van leerlingen en verhogen het werkplezier van leerkrachten. Daarentegen kunnen negatieve relaties de ontwikkeling van leerlingen belemmeren en tot meer stress leiden bij leerkrachten. Deze aanbevelingen helpen leerkrachten bij het opbouwen en onderhouden van positieve relaties en het voorkomen of verminderen van negatieve interacties.

Positieve relaties stimuleren

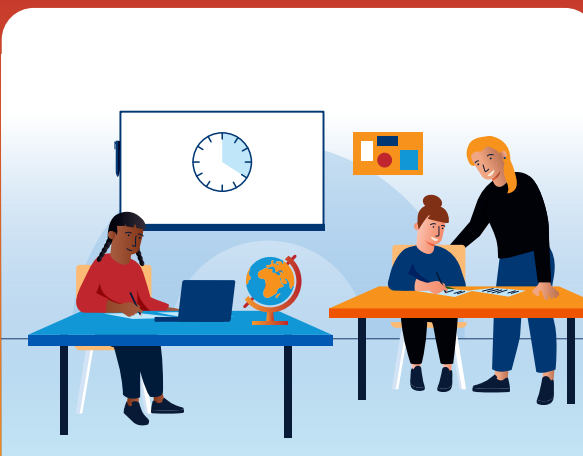
Aanbeveling 1 Zorg voor een persoonlijke band met alle leerlingen

- Leer leerlingen zo snel mogelijk kennen. Kom regelmatig terug op hun hobby's en interesses en verwerk deze bijvoorbeeld in de les.
- Toon oprechte interesse voor elke leerling, door bijvoorbeeld genegenheid te uiten en kinderen proactief te benaderen.
- Maak tijd voor een-op-een contact met leerlingen.
- Maak ook buiten het klaslokaal op een positieve manier contact.
- Maak contact met de ouders van leerlingen. Zo krijg je beter zicht op de achtergrond van kinderen, waardoor je hun gedrag soms beter kunt begrijpen.

Aanbeveling 2 Creëer kansen voor positief gedrag en interacties

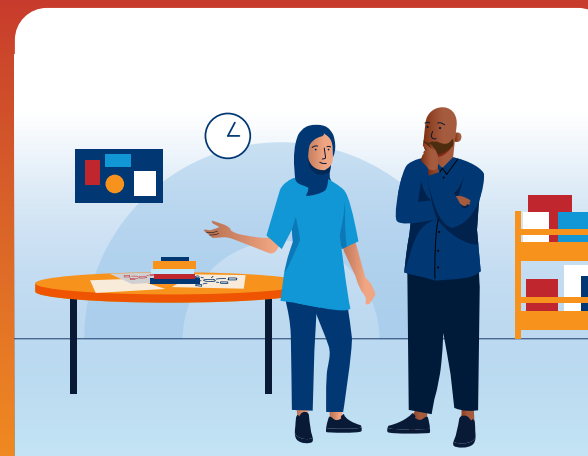
- Bekrachtig positief gedrag van leerlingen. Zorg ervoor dat complimenten gericht zijn op concreet gedrag, oprecht en echt verdiend zijn.
- Creëer situaties waarin je leerlingen positief kunt bekrachtigen. Geef bijvoorbeeld een taak die leerlingen leuk vinden en aankunnen.
- Maak ruimte voor kindgeleide activiteiten, zoals een spelletje of een gesprekje.
- Wees je bewust van je voorbeeldfunctie en ga respectvol met leerlingen om.
- Stimuleer relaties tussen klasgenoten onderling, door positief over kinderen te spreken.

Aanbeveling 3 Ondersteun autonomie en bied structuur

- Creëer mogelijkheden voor leerlingen om eigen keuzes te maken, bijvoorbeeld over het niveau, tempo of onderwerp van een taak.
- Sluit aan bij de beleavingswereld van leerlingen.
- Gebruik informatieve, uitnodigende taal.
- Neem de mening van leerlingen serieus.
- Formuleer je verwachtingen duidelijk en begrijpelijk.
- Zorg voor een duidelijke en terugkerende organisatie in de les.
- Monitor vooruitgang samen met leerlingen.
- Geef begeleiding aan leerlingen. Bied strategieën, hulp en begeleiding die passen bij de capaciteiten van het kind.

Negativiteit in de relatie beperken

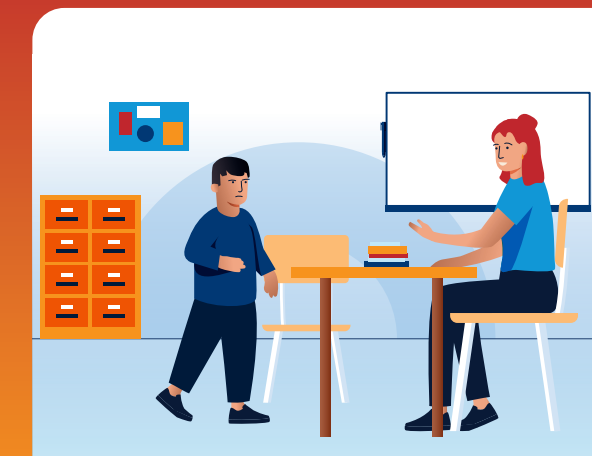
Aanbeveling 4 Reflecteer regelmatig op je relaties met individuele leerlingen

- Reflecteer op je relatie met individuele leerlingen. Daag jezelf uit door problematische situaties te zien als relatieproblemen waar je zelf ook een aandeel in hebt.
- Reflecteer samen met collega's op problematische interacties en relaties en doe dit in een open en veilige sfeer.
- Verplaats je in het perspectief van de leerling. Probeer gedrag te observeren en te begrijpen zonder een mening te vormen.

Aanbeveling 5 Voorkom conflicten met leerlingen

- Geef zelf het goede voorbeeld en wees je bewust van je verbale communicatie. Kies voor vriendelijke, ondersteunende taal.
- Let ook op je non-verbale communicatie, zoals je gezichtsuitdrukking en lichaamshouding.
- Stuur het gedrag van leerlingen op een positieve manier bij. Doe dat snel en onopvallend en geef een alternatief voor het gedrag.
- Behandel leerlingen eerlijk. Zorg dat je consequent bent en leerlingen gelijk belooft.
- Zorg voor heldere regels en soepele overgangen tussen activiteiten, zodat leerlingen meer kansen krijgen om het gewenste gedrag te laten zien.

Aanbeveling 6 Zorg voor herstel van de relatie

- Help leerlingen om hun emoties te reguleren, bijvoorbeeld door emoties te valideren ("Ik begrijp dat je boos bent en dat is oké") of te labelen ("Ik zie dat je van streek bent, klopt dat?").
- Compenseer een negatieve interactie met ten minste drie positieve interacties. Zo voorkom je een negatieve spiraal.
- Voer een herstelgesprek met de leerling na een negatieve interactie.
- Maak de leerling mede-eigenaar van de oplossing. Door samen te bespreken wat er misging, kun je zorgen voor wederzijds begrip en concrete ideeën voor het vervolg.

Download of bestel de poster met aanbevelingen gratis op www.onderwijskennis.nl/leidraad/gedrag-po

